

بررسی کمی و کیفی ترکیبات موجود در اسانس برگ و گل بو مادران شیرازی

عسکر غنی، مجید عزیزی، علی اصغر پهلوان پور فرد جهرمی، محمد حسن زاده خیاط

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم باغبانی دانشگاه فردوسی مشهد، استادیار گروه علوم باغبانی دانشگاه فردوسی مشهد، عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور، فارس و استاد شیمی دارویی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

جنس *Achillea* یکی از مهم ترین گیاهان خانواده کاسنی می باشد در ایران ۱۹ گونه از این جنس وجود دارد. گونه *eriophora* یکی از مهم ترین گونه های دارویی جنس بوماردان می باشد که اندمیک (Endemic) ایران بوده و منحصر در ایران رویش دارد و بیشتر پراکنش آن در استان های جنوبی خصوصا فارس می باشد، همچنین این گونه در مقایسه با سایر گونه های این جنس از اسانس بالاتری برخوردار است. در تحقیق حاضر جهت تعیین درصد و اجزاء اسانس آن، اندام هوایی همراه با گل گونه مورد نظر در اردیبهشت ۱۳۸۴ از شهرستان جهرم (روستای محمد آباد ۱۰ کیلومتری جنوب شرقی جهرم) واقع در جنوب فارس جمع آوری گردید و توسط پژوهشکده علوم گیاهی دانشگاه فردوسی مشهد مورد شناسایی قرار گرفت. اسانس گیری به روش تقطیر با آب (کلونجر) و شناسایی ترکیبات شیمیایی آن توسط دستگاه گاز کروماتوگرافی و گاز کروماتوگرافی متصل به جرم سنج (GC و GC-MS) انجام شد. میزان اسانس این گونه ۲/۲ درصد بود و بیش از ۸۰ درصد ترکیبات آن مورد شناسایی قرار گرفت که مهم ترین ترکیبات آن شامل: کامفور ۳۰/۴ درصد، ۱ و ۸ سینئول ۲۵/۲ درصد، کامفن ۶/۲۱ درصد و آلفا پینن ۴/۴۹ درصد می باشد.